

TEN-T verkon kehittäminen ja vesiteiden rooli

21.10.2014/luonnos

EU:n tavoitteena on

- sisämarkkinoiden moitteeton toiminta sekä taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden lujittaminen
- tarkoin kohdistetut infra-investoinnit ovat ratkaiseva tekijä kasvun, työllisyyden ja kilpailukyvyn edistämässä EU:ssa

TEN-T politikan päämäärä on

- yli 300 km:n **tavarakuljetusten siirto** muihin kuljetusmuotoihin
- valtaosa keskipitkän matkan matkustajaliikenteestä **rautateille**
- ydinverkon **lentoasemat** yhdistettävä rautatieverkkoon
- **merisatamat** yhdistettävä rautateiden tavaraliikenneverkkoon ja mahdollisesti myös sisävesiliikenneverkkoon

Verkkojen Eurooppa-kokonaisuus

- **Verkkojen Eurooppa** -kokonaisuus (Connecting Europe Facility, CEF) koostuu kolmesta osasta: **TEN-T** (liikenne), **TEN-EN** (energia) sekä **TEN-TELE** (tietoliikenne).
- TEN-T verkko koostuu 2-tasoisesta liikenneverkosta eli **ydinverkosta** ja **kattavasta verkosta**.
- Ydinverkon toteuttamista vauhditetaan perustamalla yhdeksän keskeistä **liikenneverkkokäytävää**. Suomea risteää kaksi ydinverkkokäytävää - **Pohjanmeri-Itämeri käytävä** ja **Skandinavia-Välimeri käytävä**.
- Kokonaisuuteen liittyy rahoituspäätös vuosille 2014-2020 eli TEN-T tukia budjetoitu **noin 14 Mrd. euroa** (lisäksi koheesiomaille 11 Mrd. euroa). Synnyttää 4 milj. työpaikkaa ja noin 250 Mrd. euron investoinnit.

TEN-T ja CEF päätös sisältää

- TEN-T koostuu pääosin **jo olemassa** olevasta infrasta ja käsittää rautatie-, sisäväylä-, maantie-, meriliikenne- ja lentoliikenneinfran sekä multimodaalisen liikenneinfran.
- **Päätös on velvoittava.** Suomi sitoutunut toteuttamaan ydinverkon vuoteen 2030 mennessä (4 hallituskautta) ja kattavan verkon vuoteen 2050 mennessä (9 hallituskautta). Päätökseen liittyy **tekniset laatustandardit**, joita tulee noudattaa.
- Suomi on **sitoutunut** laadukkaisiin ja kustannushyödyltään taloudellisiin TEN-T verkkoihin. Yli-investoinnit teknisten ratkaisujen perusteella eivät ole perusteltavissa.
- Haasteena Suomessa on **alueitten suhtautuminen** harvaan ydinverkkoon (satamia vain etelässä, Itä-Suomen yhteydet puuttuu, yhteydet Arktiselle alueelle) ja tuen keskittyminen etelään/ydinverkkokäytävälle.

TEN-T rahoitus

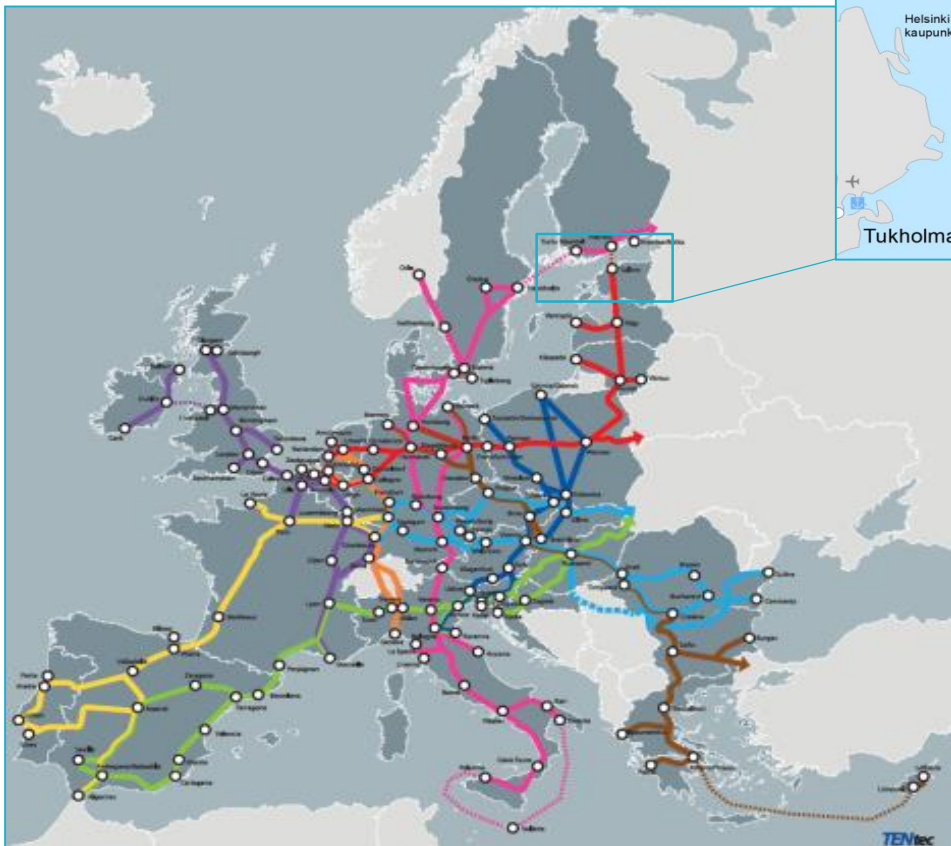
- Tausta-ajatus on, että keskimäärin **noin 10 %:n tuella** saada aikaan yli **10-kertaiset investoinnit** liikenneverkkoon, itse tuki hankkeeseen vaihtelee 10-50 % välillä.
- ***Nykyinen TEN-T tuki kaksinkertaistuu ja 80-85 % tuesta kohdistetaan ydinverkkokäytävälle, horisontaali- ja rajahankkeille.***
- **Vain investoimalla saadaan TEN-T tukea.** Suomen **saanti** voi olla nykyisillä kehyksillä noin **600 milj. euroa** eli noin 40 milj. euroa/v. Vuosina 1995-2013 TEN-T tukea saatu 336 milj. euroa eli keskimäärin 18 milj. euroa/v.
- Viraston laskelmien mukaan TEN-T ydinverkon **kehittämiskustannukset** voivat olla **noin 7 Mrd. euroa**. Kattavan olla verkon kustannukset ovat lähes saman verran. Kehittämiskustannuksia arvioidaan vielä uudestaan.

EU:n työryhmät

- TEN-T liikenne komitea ja CEF –komitea kokoontuneet 3 kertaa, priorisointi tehty, hakulomakkeet julkaistu 11.9., TEN-T tuen haku tapahtuu välillä **9/2014-2/2015**.
- Yhteistyö tapahtuu **käytäväfoorumeilla**, joissa EU:n konsultit laativat työohjelman ja esityksen ydinverkkokäytävien parantamiskohteista. Myös sidosryhmät kutsutaan kokouksiin (mm. satamat, alueet).
- Ydinverkkokäytävien työryhmät kokoontuneet 3 kertaa; **Pohjanmeri-Itämeri käytävä** ja **Skandinavia-Välimeri käytävä**.
- Työohjelmat valmistuvat marraskuun lopulla ja komissio lähettää ne joulukuussa jäsenmaiden hyväksyttäväksi.

Ydinverkkokäytävät Euroopassa ja Suomessa

Suomi kuuluu käytäviin

- Skandinaavia-Välimeri
- Pohjanmeri-Itämeri

Suomen osalta etukäteisen kirjattut hankkeet

Ennalta määritelty hanke	Kohde	Kuvaus	Ydinverkosto-käytävä
Hamina/Kotka - Helsinki	Satama, rautatie	Satamien yhteydet, rataverkon kohentaminen, jäänmurtokapasiteetti	Scan-Med
Helsinki	Rautatie	Helsingin lentoaseman kytkeminen rautatieverkostoon	Scan-Med
Venäjän raja - Helsinki	Rautatie	Meneillään olevat työt	Scan-Med
Helsinki - Turku	Rautatie	Rataverkon kohentaminen	Scan-Med
Turku/Naantali - Tukholma	Satamat, Merten moottoritiet	Satamien yhteydet, jäänmurtokapasiteetti	Scan-Med
Helsinki - Tallinna	Satamat, Merten moottoritiet	Satamien yhteydet, multimodaalisten yhteyksien parantaminen edelleen, jäänmurtokapasiteetti	Pohjanmeri-Itämeri

TEN-T rahoituksen yleisperiaatteet

- investoinnit tulee perustua **liikennetarpeeseen**, ei tehdä yli-investointeja,
- jo **olemassa olevaan** infraan ensin rahoitusta,
- investoinnit tarpeesta, tukimäärä ei saa ratkaista,
- palvelutason ei tarvitse olla yhtenäinen, tehdään **täsmätoimia**,
- tarkasteltava **koko liikennejärjestelmän** kehittämistä, ei vain TEN-T verkkoa ja
- rahoitus laadittavan **kehittämissuunnitelman** perusteella.

Saimaan syväväylästä

- On **ydinverkkoa**, jonka vaatimuksina ovat vähintään 2,5 m syväys ja siltojen alikulkukorkeus 5,25 m.
- Alusten pituusvaatimus 85 metriä, Saimaan kanavan maksimialus on 82 metriä.
- Sisävesisatama osa kattavaa verkkoa, jos vuotuinen liikennemäärä ylittää 500 000 tonnia. Vain **Vuoksen satama (Imatra)** täyttää ehdot.
- **Kehittämiskohteita**; Savonlinnan syväväylä (40 M€), Jännevirran silta (50 M€), Hätingvirran silta (10 M€) ja Vekaransalmen silta (20 M€)
- Saimaan kanava puuttuu kartoista....

Suomikäytävä - Saimaan syvävesiväylästä

- Väylästäön kokonaispituus noin 772 km
- Kulkusyvyys min. 4.2 m
- Siltojen alikulkukorkeus min 5.25 m
- Syväväyläaluksen maksimipituus >85 m (Saimaan kanavassa 82 m) ja maksimilasti väh. 2 500 tonnia
- RIS -järjestelmä (jokiliikenteen tietopalvelu) ei ole Suomelle pakollinen ja sitä ei ole rakennettu
- Kuljetusmäärät n. 2.8 milj. tn, Saimaan kanavassa n. 1.7. milj. tn.

Suomikäytävä - Saimaan syvävesiväylästä

Syvävesiväylästäön **kehittämishankkeita noin 11 milj. euron edestä eli**

- Syväväyläsulkujen korvausinvestoinnit
- Syväväyläverkon kiinteiden turvalaitteiden peruskunnostus
- Kiinteiden valaistujen turvalaitteiden tekniikan modernisointi ja turvalaitteiden kaukovalvonnan yhdistäminen VTS järjestelmään
- Information System ja ENSI -järjestelmän laatiminen
- Sähköisten tiedonsiirtoverkkojen uusiminen ja sensoriverkon laajentaminen

